

POSTANOWIENIE

28 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 28 października 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J. D.
przeciwko [...] Bank S.A. w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej [...] Bank S.A. w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 9 listopada 2023 r., V ACa 1137/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(G.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 lipca 2022 r., I C 123/20, Sąd Okręgowy w Słupsku ustalił nieważność umowy kredytu zawartej 5 kwietnia 2007 r. i zasądził od pozwanego banku na rzecz powodowego kredytobiorcy 65 915,86 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 lutego 2020 r. oraz 79 266,63 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 lutego 2020 r. (co do kwoty 68 772,51 CHF) i od 23 czerwca 2021 r. (co do kwoty 10 494,12 CHF), oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację pozwanego banku.

Sąd ten uznał za abuzywne postanowienia umowy dotyczące kursu kupna i kursu sprzedaży z tabeli kursowej banku, co prowadzi do nieważności umowy w całości. Jak stanowi przepis art. 410 § 2 k.c., świadczenie jest nienależne, jeżeli

czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Czynność prawna w postaci umowy kredytu jest nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Świadczenie spełnione na podstawie niedozwolonego postanowienia umowy musi być bowiem postrzegane jako świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c.

Pozwany bank zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną i wniósł o jej przyjęcie do rozpoznania ze względu na następujące zagadnienia prawne:

1. Czy wzrost kursu waluty obcej w stosunku do kursu waluty krajowej spełnia tę samą rolę waloryzacyjną co odsetki ustawowe za opóźnienie, a tym samym czy zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie przy wzroście kursu waluty obcej, od której odsetki mają być naliczone, powoduje bezpodstawne wzbogacenie kredytobiorcy.
2. Czy od należności zasądzonej w walucie innej niż waluta krajowa można żądać odsetek ustawowych za opóźnienie obliczonych według tej samej stopy jak dla świadczeń w walucie krajowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie budzi wątpliwości wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia w walucie obcej. Art. 481 § 1 k.c. odwołuje się ogólnego terminu „świadczenie pieniężne”. Ani z tego przepisu, ani innych regulacji k.c. dotyczących odsetek za opóźnienie nie wynika, że przepisy te stosuje się jedynie do świadczeń pieniężnych wyrażonych w walucie polskiej. Taka zawężająca wykładnia art. 481 § 1 k.c. stanowiłaby niczym nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika ze świadczenia pieniężnego wyrażonego w walucie obcej. Taka wykładnia byłaby też systemowo niespójna z szeroką dopuszczalnością zastrzegania zobowiązań wyrażonych w walucie obcej, zgodnie z art. 358 k.c. Kwestia nie budziła wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 października 2008 r. V CSK 63/08, OSNC 2009, nr 10 poz. 143, wyrok SN z 21 marca 1990 r. I CR 42/90).

Brak jest również podstaw do przyjęcia, że zasądzenie zapłaty w walucie obcej wyłącza zasadność zasądzenia odsetek za opóźnienie z uwagi na „waloryzacyjną rolę” zapłaty w walucie obcej. Można wskazać wiele okresów, gdy złoty umacniał się w stosunku do głównych walut obcych, w tym CHF. Trzeba przede wszystkim podkreślić, że zasądzenie zwrotu świadczenia nienależnego w walucie obcej wynika z okoliczności, że świadczenie z nieważnej umowy zostało spełnione w walucie obcej. W takiej sytuacji, świadczenie nienależne ma od samego początku charakter pieniężny, jego przedmiotem jest waluta obca. Skoro świadczenie ma charakter pieniężny, to powinno być spełnione przez zapłatę sumy nominalnej, co reguluje wprost art. 358¹ § 1 k.c. W konsekwencji należy przyjąć, że zasądzenie świadczenia nienależnego w walucie obcej realizowało zasadę nominalizmu, w sprawie nie nastąpiła jakakolwiek waloryzacja świadczenia. Orzeczenie stwierdzające obowiązek zwrotu świadczenia nienależnego w wysokości nominalnej jest orzeczeniem o charakterze deklaratywnym. Z tej perspektywy jest zatem jasne, że w sprawie nie nastąpiła jakakolwiek „waloryzacja”, zaś wywody skargi kasacyjnej w tym zakresie nie są uzasadnione. Zarówno brak zastosowania przepisów o waloryzacji jak i deklaratywny charakter orzeczenia stwierdzającego obowiązek zwrotu świadczenia nienależnego w wysokości nominalnej czyni całkowicie niezasadnym pogląd o możliwości wyłączenia odsetek za opóźnienie. Jak już podkreślono, takie stanowisko stanowiłoby niczym nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika ze świadczenia pieniężnego wyrażonego w walucie obcej w stosunku do dłużnika zobowiązanego do zapłaty w złotych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

(G.G.)

[a.]